

Vipavska dolina se spominja ...

Znano je, da se je v naših krajih v rimskih časih dogajala Bitka pri Mrzli reki, v kateri je burja pomagala cesarju Teodoziju izbojevati zmago nad nasprotnikom Evgenijem. Toda le malokdo se zaveda resničnega pomena te bitke, ki je imela odločilen vpliv pri uveljavljanju krščanstva in razvoju na ozemlju današnje Evrope.

Zato smo center dogajanja, ki je leta 394 že bil v Vipavski dolini, ponovno prenesli na naša tla in omogočili gledalcem, da se seznani z rimskimi časi in podoživijo preteklost.

... prisluhnimo ji!

kulturno
izobraževalno
DRUŠTVO
TEODOZIJ

www.teodozij.si
info@teodozij.si
Vrhpolje 54, 5271 Vipava
(041 671 170)

Izdalo: Kulturno izobraževalno društvo Teodozij
Junij 2009, naklada 3000 izvodov

BITKA

pri MRZLI REKI
zmaga burje in cesarja Teodozija

"394"

Gledališki
spektakel
na prostem

ZEMONO
20. JUNIJA 2009

Sponsor Super-excellens

ŠKRLJ d.o.o.
<http://www.sk-group.biz>

Sponsor Supremus

Agroind Vipava 1894 Vipava d. d.

FAMA d.o.o.

18.00

Začetek prireditve

19.00

Turnir lokostrelcev

20.00

Dirka rimskih kvadrig

21.00

Gladiatorski boji

22.00

Gledališki spektakel
na prostem:

“394”

Scenarij in režija: Peter Bajnoci

Scenografija: Društvo Teodozij / Kostumografija: Taja Boscarol

Glasba: Borut Ražem, Rebeka Škrli / Luči: Marjan Božič, Martin

Groznik / Ozvočenje: Marjan Božič

Teodozij: Anton Lavrenčič / Evgenij: Ivan Počkar / Stilicho: Jurij

Premrl / Arbogast: Andrej Ferjančič / Ženska: Karmen Ražem

Norec: Aleš Kodelja / Dekle: Kristina Kobal / Jetnik: Joško Puc

Honorij: Jani Groznik / Teodozijev vojak: Ljubo Tomažič

Evgenijev vojak: Tine Tončič / Pripovedovalec: Simon Škrli

Prebivalci tabora, vojaki: Joško Ambrožič, Lojze Ambrožič, Lucija Ambrožič, Magda Ambrožič, Mitja Ambrožič, Rok Ambrožič, Ana Bajc, Franc Bajc, Magdi Bajc, Monika Bajc, Patricija Bajc, Petra Bajc, Zdenko Birs, Kristjan Bizjak, Eva Blaško, Bernarda Bolko, Marjan Bolko, Robert Bolko, Silvana Bolko, Mojca Božič, Eva Bras, Adrijana Curk, Matej Curk, Peter Curk, Robert Čermelj, Vid Čermelj, Uroš Černigoj, Izak Domenik, Herman Dragin, Sonja Dragin, Almira Durn, Alojz Durn, Klemen Durn, Peter Durn, Saša Durn, Tjaša Durn, Marjan Faganel, Andrej Ferjančič, Branka Ferjančič, Brigita Ferjančič, Nadja Ferjančič, Andrej Furlan, Danijela Furlan, Ivan Furlan, Nejc Furlan, Petra Furlan, Vida Furlan, Branko Hlad, Marko Hlad, Erik Ipavec, Jaka Jejčič, Primož Jež, Marija Kalc, Marjana Kalc, Andreja Kobal, Branko Kobal, David Kobal, Joško Kobal, Jurij Kobal, Katarina Kobal, Marija Kobal, Mitja Kobal, Monika Kobal, Rado Kobal, Urban Kobal, Darjan Kodele, Branko Kodelja, Franc Kodelja, Matej Kodelja, Rezka Kodelja, Tea Kodelja, Tjaša Kodelja, Joža Kogoj, Maruša Kogoj, Polona Kogoj, Blaž Koren, Ivo Koren, Tine Koren, Matija Krapež, Domen Krašna, Lara Krašna, Natalija Krašna, Ksenija Krečič, Miha Krečič, Luka Lango, Ivan Lavrenčič, Ivan Lavrenčič (2), Klara Lavrenčič, Polona Lavrenčič, Rok Lavrenčič, Špela Lavrenčič, Tatjana Lavrenčič, Tine Lavrenčič, Tomaž Lavrenčič, Urban Lavrenčič, Uroš Lavrenčič, Veronika Lavrenčič, Vid Lavrenčič, Zorka Lavrenčič, Aleksandra Lazič, Eda Lokar, Urška Lokar, Zdenko Lokar, Matej Lozar, Urban Lukin, Patricija Makovec, Martin Malik, Nejc Mesesnel, Valentina Mesesnel, Rok Pev, Anže Počkar, Luka Počkar, Vero Počkar, Danijel Poljšak, Milena Poljšak, Zdravko Poljšak, Andreja Premrl, Boris Premrl, Ivan Premrl, Matej Premrl, Mateja Premrl, Robert Premrl, Sonja Premrl, Tanja Premrl, Urška Premrl, Veronika Premrl, Žiga Premrl, Jernej Puc, Matjaž Puc, Andrej Razpor, Gregor Razpor, Jože Razpor, Ljuba Razpor, Maja Ražem, Miha Ražem, Urban Repič, Karmen Rojc, Marko Rojc, Miha Rojc, Janko Rovnan, Manca Rovnan, Ester Simonič, Valentin Simonič, Žarko Simonič, Jan Skočaj, Alen Slejko, Luka Slejko, Eva Sluga, Iztok Sluga, Maruša Sluga, David Škrli, Simona Škrli, Anamarija Štekar, Bruna Štor, Luka Tomažič, Matic Tomažič, Tadej Tomažič, Rok Tončič, Aleš Trošt, Peter Ukmar, Silva Uršič, Urban Uršič, Damjana Vidmar, Tomaž Vidmar, Jana Vidrih, David Zalar, Ivan Zalar, Valči Zalar, Igor Žiberna, Bojana Židanik, Danilo Židanik, Grega Žvokelj, Janez Žvokelj in drugi.

“394” Teodozij in Evgenij, vsak na svoji strani, vsak s svojo življenjsko zgodbo, oba prepričana v zmago. V Teodozijeve taboru vse kaže na to, da spopada ne bo; nihče ni namreč prepričan, da je takojšnji napad najboljša rešitev - nihče, razen Teodozija. Simbolično moli na skali in prosi za ugoden veter. Na drugi strani stoji Evgenij, ki prav tako z molitvijo na svoj način skuša vojski priboriti prednost.

Spopad med cesarjema je nenaden in silen. Zdi se, da bo Teodozijeva vojska potegnila krajšo. Nato pa pride burja, ki bitko vzame v svoje roke in kot kositrne vojake Evgenijevo vojsko odpihne v poraz.

Evgenij lahko samo nemočno opazuje, kako mu zmaga uhaja iz rok. Teodozijevo zmagoslavje je dokončno. Usoda, ki je združila obe vodji, je sedaj naklonjena močnejšemu, oba pelje na svojo stran - enega naprej, drugega navzdol.

»394« ni verodostojen prikaz dogajanja Bitke pri Mrzli reki, je zgolj interpretacija avtorja, ki ne sledi slepo zapisom, temveč igri dodaja lastne elemente in zgodbe, ki se osredotočajo na Teodozija in njegovo notranje doživljanje bitke, na prijateljstvo in sovraštvo, na negotovost in pogum.

Sponsor Maximus

1878 **tekstina**

Teodozij:

»Nekateri se ne boste vrnili v tabor, nekateri ne boste videli sončnega vzhoda, a skupaj z mano greste do konca. Na koncu nas čaka odrešitev. Bog nam bo pomagal in skupaj bomo dokazali, da se ne bojimo in da je zmaga na naši strani. Zapomnite si: največji ponos, ki ga lahko človek nosi s seboj, je ta, da živi s pogumom in umre poleg svojih tovarišev.

obvladajte strah in zmaga je vaša
Zapomnite si: obvladajte strah in zmaga je vaša!»

ZGODOVINSKO OZADJE BITKE PRI MRZLI REKI

Bitka pri Mrzli reki predstavlja prelomnico v zgodovini, ki ni zaznamovala le podobe doline in antičnega slovenskega prostora, temveč nadaljnji razvoj celega zahodnega sveta. Spopad je bil zaključek državljanske vojne med cesarjem Teodozijem in proticesarjem Evgenijem, v njem pa so pomembno vlogo odigrala številna barbarska ljudstva, ki so kot najemniška vojska sodelovala na obeh straneh. Bitka ni pomembna le za izid državljanske vojne, njen razplet je globoko zaznamoval versko podobo Evrope in sveta, saj si je s Teodozijevim uspehom krščanstvo utrla zmagovito pot v zgodovino.

Poganska Evgenijeva vojska, zavezana braniti zahodni del rimskega cesarstva pred Teodozijem, se je v septembru 394. leta utaborila v dolini in združena pričakala napad številčnejše Teodozijeve odprave. Pod vodstvom slovitega vojskovodje Arbogasta so Evgenijevi vojaki zapustili utrdbo na Hrušici in Teodozija prisilili, da se je v dolino spustil po ozkem prehodu med današnjim Vrhpoljem in Budanjami. Teodozij, ki je na bojišče iz Konstantinopla prišel po jamborni poti mimo Ljubljane, Vrhnike in Logatca, je v boj najprej poslal gotske enote, ki jih je Evgenijeva vojska zlahka strla in porazila. Zvečer in ponoči so poganski vojaki v dolini že slavili zmago, Teodozij pa je skupaj svojimi vojskovodji tehtal med umikom in novim napadom. Ko je v zgodnjem jutru četa Evgenijevih vojakov, ki naj bi Teodozijevo vojsko po skrivni poti v pobočje prišla za hrbet in zaprla možnosti za umik, prestopila na njegovo stran, je Teodozij sklenil nadaljevati boj.

Spopad med obema vojskama je bil veličasten. Po začetnem presenečenju so se Evgenijevi vojaki zbrali in uprli silovitemu napadu s severovzhoda. Boj je bil neusmiljen in število mrtvih so merili v desetisočih. S severovzhoda pa je nato napadla nova neusmiljena sila, ki je Teodozijevo vojsko dala zalet, Evgenijevim vojakom pa odvzela vse možnosti. Burja, ki je zavela, naj bi vojakom v dolini obračala puščice in prevračala ščite ter tako odločilno pomagala Teodoziju osvojiti bojišče.

Evgenija so vojaki zajeli in ga obglavili, njegov vojskovodja Arbogast pa iz svoje nemoči ni našel drugega izhoda kot samomor. Teodozij je v burji videl znamenje božje milosti, za katero je molil noč pred bitko, in tudi zato na prigovarjanje milanskega škofa Ambrozija razglasil splošno amnestijo za premagano stran.

Sponsor Maximus

Adriatic Slovenica

triglav

TILIA

Zavarovalnica Tilia, d.d.

TAPETNIŠTVO
KOGOJ

Sponsor Major

Leatherland srl

Vinarsko -
turistično
društvo
Vrhopolje

Zlatarna Gea, Mervič Vida s.p.

LOKOSTRELCI

Športno - kulturno društvo Budanje; Lokostrelci Budanjski / Ketj Bratina, Nina Bratina, Primož Bratina, Jure Marc, Miloš Marc, Matjaž Štrancar

KVADRIGE - ŠTIRIVPREGE (RIMSKI BOJNI VOZOV)

1. *Brutus iz Castre / Nejc Stibilj, Aljaž Černigoj; Ajdovska konjenica*
2. *Ljubljanski Herkules / Marjan Pribil, Jože Drašler; Konjeniški klub Krim - Barje*
3. *Ptujski gladiator / Boris Jakovič, Zoki Križaj; Kurentova konjenica*
4. *Šentjernejski Ben-Hur / Franci Gregorič, Franc Rifelj; Ranč Gregorič*

GLADIATORJI

Bojan Ambrožič, Peter Domenik, Janez Groznik, Jurij Kobal, Jernej Kogoj, Leon Krašna, Aleks Rojc, Aljaž Sluga, Primož Sluga, Robert Sluga, Dejan Trošt, Boštjan Žgavc / Taja Boscarol (mentorica)

SODELUJOČI PRI PRIPRAVI SPEKTAKLA

Ana Bajc, Sandi Bajc, Jožko Berce, Marjan Božič, Marjanca Curk, Aleksandra Črnologar, Andreja Domenik, Peter Domenik, Alojz Durn, Anja Fabčič, Andrej Ferjančič, Fredi Furlan, Ivan Furlan, Nina Furlan, Valentina Gomizelj, Martin Groznik, Sandi Hrovatin, Alojz Ipavec, Boštjan Jaklič, Simon Jež, Božo Kobal, Darko Kobal, Karolina Kobal, Katarina Kobal, Kristina Kobal, Lea Kobal, Monika Kobal, Jordan Kodele, Marta Kodele Žorž, Nadja Kodele, Aleš Kodelja, Jožica Kodelja, Simon Kodelja, Tea Kodelja, Tjaša Kodelja, David Kogoj, Jernej Kogoj, Joža Kogoj, Maruša Kogoj, Polona Kogoj, Ivica Koren, Sandi Koren, Anka Krapež, Ksenija Krašna, Klara Krapež, Danilo Krečič, Anton Lavrenčič, Bojan Lavrenčič, Božo Lavrenčič, Damjan Lavrenčič, Helena Lavrenčič, Ivan Lavrenčič, Lucijan Lavrenčič, Martina Lavrenčič, Polona Lavrenčič,

Špela Lavrenčič, Zorka Lavrenčič, Lučana Masten, Mojca Mihelj Plesničar, Mirjam Mislej, Domen Ožbot, Suzana Peršolja Nikolavčič, Majda Počkar, Vero Počkar, Zdravko Poljšak, Alenka Premrl, Jurij Premrl, Katja Premrl, Tina Princes, Nasta Puc, Borut Ražem, Karmen Ražem, Danijel Skočaj, Iris Skočaj, Ivan Sluga, Marjan Sluga, Tone Sluga, Barbara Slukan, Aleš Škrli, Andreja Škrli, David Škrli, Ema Škrli, Florijana Škrli, Kristina Škrli, Lucija Škrli, Marja Škrli, Rebeka Škrli, Simon Škrli, Dušan Tomažič, Ljubo Tomažič, Meta Tomažič, Edo Tončič, Tine Tončič, Tone Tončič, Sat Trošt, Andreja Ukmar, Damjana Vidmar, Ivan Zalar, Suzana Žgavec, Marjan Židanik

Vojašnica Janka Premrla Vojka Vipava / KD Pihalna godba Vrhpolje, Vipava / PGD Vipava / PGD Vrhpolje / KS Vipava / Vinarsko - turistično društvo Vrhpolje / Kmetija Hrovatin Duplje / Center za razvoj podeželja in turizma TRG Vipava / OŠ Draga Bajca Vipava, podružnica Vrhpolje

Iskrena hvala tudi tistim, katerih imena so pomotoma izpuščena, vaš vloženi trud v ta skupni projekt je vreden enake mere pozornosti. Za neizmerljivo srečo smo bili kratek čas zapisani istemu cilju.

"teodozijevci"

Contributor

KS VRHPOLJE

Sponsor Medius

Abanka Vipa d.d.
Lavinox, Lavrenčič Branko s.p.
Duka oprema d.o.o.
Emposs, Žvanut Miloš s.p.
Elprem, Premrl Vojko s.p.
Mizarstvo Hrast, Kompara Anton s.p.
Cestno podjetje Nova Gorica d.d.
Avtohiša Lavrenčič, Bojan Lavrenčič s.p.
Kremet d.o.o.
Kmetijsko gozdarska zadruga Idrija z.o.o.
Dekorativa Nada - tende
Veterinarska ambulanta Vipava
Kurivo Gorica d.d.
Elpagra d.o.o.
Frizerski salon Klara, Klara Lavrenčič s.p.
Lesdom, Stanislav Raspor s.p.
Slikopleskarstvo Jožef Žvokelj s.p.
AL-PRO, Aljana Lavrenčič s.p.
Predelava plastičnih mas Premrl Lucijan s.p.
Tapetništvo Bonus Boštjan Nusdorfer s.p.
Lado d.o.o.
Avtokleparstvo Milenko Jež s.p.
Branko Sever s.p.
Viljem Židanik s.p.
Oprema Vinko Kobal s.p.
Bar Karafca
Go Deple

